

376

Szerző:

Cím:

Forrás:

A „második lépés”

A háziasszonyok művelődéséről

Idő

Személy

1961

Magyar Nemzet,
1961. febr. 5.

Budapesten a Szabó Ervin Könyvtár kerületi fiókkönyvtára 1960-ban több mint 11 000 háztartásbeli olvasót tartott nyilván. És ez természetesen csak kis része a ténylegesen olvasóknak, hiszen a családtagok közvetítésével az üzemi szakszervezeti könyvtárakból is sok könyv kerül a háziasszonyok kezébe. Örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy a TIT József Attila Szabadegyetemének hallgatói között szép számmal akadnak háziasszonyok.

Nemcsak a mosógép...

Azt persze nem állíthatjuk, hogy ez a tanulási vágy a háziasszonyok többségét elragadta már. Csak Budapesten — a nyugdíjasokkal együtt — több százezerre tehető azoknak a nőknek a száma, akik jelenleg csupán a háztartásban tevékenykednek. Szerepük fontosságát és társadalmi jelentőségét az utóbbi években kezdtük igazán értékelni. Anyáik és nagymamáik, gyermekeiket nevelnek, légkört teremtenek a családban. Nem szabad »kihagyni«, kirekeszteni őket a társadalmi átalakulás áramából. Sokan közülük még téveszméket hordoznak, elavult tanításokat, hamis bölcsességeket, babonákat, idealista világszemléletet, olyan eszméi, erkölcsi terhet, amely a múlt elnyomásából, az asszony működési területeinek csaknem teljes korlátozásából fakadt.

Állami intézkedések egész sora, az ipar és kereskedelem jelentősen megkönnyítette a felszabadulás óta a házimunkát. Megjelentek az üzletekben a különböző gépek, a konzervek, félkész-ételek, a háztartás korszerűsítésének alapfeltételei. Sokan — egyre többen — élnek is a lehetőségekkel. De emellett sok háztartásban nem az anyagi eszközök hiánya, hanem a maradiság, a megszokott rosszhoz való ragaszkodás tartja vissza a családot a háztartás átszervezésétől. Nemcsak gépesítésre gondolunk. A korszerű háztartás nemcsak mosógépet és porszívót jelent, hanem például tudatosan alakított, változatos, vitamindús étrendet, jobb munkabeosztást, fejlett lakáskultúrát — és több szabad időt a háziasszonynak. Mindezt pedig elsősorban ismereteket követel, sokoldalú tájékozottságot.

És ezt követeli a családi élet harmóniája is. A mi gyors, nagy léptekkel haladó világunk gyorsan alakítja az embereket is, és ha ez a belső fejlődés a családban nem egyöntetű, ha gondolkodásban, világnézetben, az érdeklődési kör tekintetében a családtagok elszakadnak egymástól, ha a háziasszony »lemerad«, könnyen felbomolhat a családi harmónia.

Konferenciák, klubok, akadémiák

Mintegy másfél esztendővel ezelőtt a Magyar Nők Országos Tanácsa háziasszony konferencián vitatta meg ezt a problémát. És a megbeszélések után megszülettek Buda-

pesten a különböző, kerületi nőakadémiák, a háziasszonyok klubjai. Jelenleg a főváros 16 kerületében működik a Nótanács akadémiája. Az előadás-sorozatokat iránt általában élénk az érdeklődés. Miről esik szó ezeken az előadásokon? Nagyjából tipikusan asszonyi problémákról, gyermeknevelésről, egészségügyről, kozmetikáról, divatról. Emellett foglalkoznak az akadémiák a szocialista erkölcs kérdéseivel, az öregek és a fiatalok kapcsolatával, a babonákkal. Több programba egy-egy irodalmi, történelmi előadást is felvettek.

Ugyancsak 16 kerületben működik a Háziasszonyok klubja. Itt is gyakran fordulnak meg külső előadók, de ezek nem annyira előadnak, mint inkább beszélgetnek az asszonyokat érdeklő kérdésekről. Kitűnő és hasznos ötlet, hogy a klubokban megvitatják a közérdekű rendeleteket, például a lakbérpótlékkal kapcsolatos intézkedéseket, vagy az SZTK rendelőintézetek berendezési módszerét.

Módot találnak arra is, hogy

a háziasszonyokat összehozzák a kerületi tanács egy-egy feladós vezetőjével, aki esetleg a kereskedelmi vagy oktatási problémákról ad tájékoztatást.

A Budapesti Nótanács nemrég megindult háztartási tanácsadója is a háztartás korszerűsítését, a háziasszony megfelelő tájékoztatását szolgálja. Ugyanígy a hetente kétszer megrendezett főzési bemutatók.

»A szakmai« képzést, a nőket elsősorban érdeklő témákkal, problémákkal foglalkozó tanácsadásokat, előadásokat, nyilvánvalóan első lépésnek tekinthetjük csak a háziasszony művelődésének útján. Nagyon fontos ez az első lépés, hiszen ezzel kerünek ki a háziasszonyok legtöbbször meglehetősen zárt, szűk környezetükből, megválnak attól a szemlélettől, hogy saját világot a lakás, a szomszédok és a legközelebbi KÖZÉRT határozza meg. Ezzel az első lépéssel válik tudatosabbá bennük, hogy nemcsak a család, hanem a társadalom tagjai is, hogy problémáik — a mosás, a főzés, az öltözködés, a gyerek bizonyítványa — általános problémák, közös erővel, egymást segítve könnyebben megoldhatók.

Út az iskolába

Az első lépés után azonban másodiknak kell következnie. Meg kell világítani a háziasszonyok előtt az utat, amely a szabadegyetemhez, a könyvtárhoz, esetleg az iskolához vezet. Itt megint egy lehetőségről kell szólnunk. Arról, hogy az általános iskola és az általános gimnázium esti tagozatára most már a lakóbizottság javaslata alapján háztartásban dolgozók is beiratkozhatnak. Többen meg is teszik. Néhány héttel ezelőtt a szülői munkaközösségek konferenciáján hallottunk olyan anyákról, akik együtt végzik az általános is-

kolát gyermekeikkel, mert nem akarnak mögöttük elmaradni.

A Budapesti Nótanács munkájában ezek a látókör kiszélesítését célzó törekvések is megtalálhatók. Szép sikerrel tartanak például *külpolitikai* kérdésekkel foglalkozó előadásokat, beszélgetéseket »Látogassuk meg barátainkat« címmel. *Üzemeltetőket is* szerveznek, közvetlen élmény alapján igyekeznek megismertetni a háziasszonyokat a termelőmunkával. Második éve működnek a Budapesti Nótanács *nyelvklubjai*, ahol orosz, angol, német, francia nyelven beszélgethetnek, gyakorolhatják, fejleszthetik nyelvtudásukat az asszonyok.

Mindennek örülhetünk, de korántsem lehetünk elégedettek. Csak a fővárosban még ma is sok tízezer olyan háziasszony van, aki köti magát a régihez, akinek egyéni világa szegényes, aki nem él azokkal a művelődési, kulturális lehetőségekkel, amelyeket az állam és a társadalom korlátlanul biztosít számára.

Miért? Kétségtelenül a még mindig nem kielégítő nevelő, tájékoztató munka is okozza. De elsősorban maguk az asszonyok. És a férjek. Azok a férjek, akik nagyon sokszor elszigetelik asszonyukat a közösségtől. A lehetőségek adva vannak, az első lépést megtettük már a háztartásban dolgozó nők szellemi, szemléleti »felszabadítása« felé. Csak a társadalomnak közös érdeke, hogy elkövetkezzék a »második lépés«.

Vilcek Anna